

KARTA KURSU*Rok akademicki 2022/2023*

Kierunek: Psychologia
Specjalność: -
Forma prowadzenia zajęć: stacjonarne

Stopień: jednolite magisterskie
Rok: III
Semestr: V (zimowy)

Nazwa	PSYCHOLOGIA MIĘDZYKULTUROWA	
Nazwa w j. ang.	Intercultural psychology	
Koordynator	Dr Karolina Pietras	Zespół dydaktyczny
		Dr Karolina Pietras
Punktacja ECTS*	4 ECTS	

Opis kursu (cele kształcenia)

Wiedza: Celem kursu jest wzbogacenie dotychczasowej wiedzy studentów z psychologii na temat procesów poznawczych, osobowości, psychopatologii, emocji i motywacji, a także zachowań społecznych o kontekst różnic międzykulturowych;

Umiejętności: Podczas kursu studenci rozwiną podstawowe umiejętności komunikacji międzykulturowej uwzględniającej różnice w zakresie norm i wartości kulturowych, a także sposobów wyrażania emocji i rozwiązywania konfliktów.

Kompetencje społeczne: Ponadto studenci rozwiną świadomość głównych barier w kontaktach międzykulturowych wynikających z etnocentryzmu, stereotypów i uprzedzeń.

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	<p>W_01 Student posiada siatkę pojęciową dotyczącą podstawowych wymiarów międzykulturowych, a także podstawową wiedzę z zakresu metodologii prowadzenia badań międzykulturowych.</p>	K_W01, K_W03
	<p>W_02 Student potrafi wskazać kulturowe uwarunkowania procesów poznawczych, emocji, motywacji i zachowań społecznych człowieka, a także psychopatologii w oparciu o współczesne badania psychologii międzykulturowej.</p>	K_W06, K_W08, K_W09 K_W13
	<p>W_03 Student charakteryzuje społeczne funkcjonowania instytucji i organizacji uwzględniając kontekst kulturowym, w którym prowadzą działalność.</p>	K_W15
Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	U_01 Student potrafi zidentyfikować biologiczne i środowiskowe podstawy zachowań, w szczególności wskazać rolę czynników kulturowych wpływających na funkcjonowanie człowieka w różnych sferach życia.	K_04
	U_02 Student potrafi dostosować swój sposób komunikowania się uwzględniając kontekst kulturowy rozmówcy.	K_U10
	U_03 Student włącza kontekst kulturowy w projektowanie i ocenę działań zawodowych związanych m.in. z psychoedukacją, terapią i interwencją.	K_U09

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	K_01 Studenta charakteryzuje wrażliwość kulturowa związana ze świadomością różnic w zakresie norm i wartości kulturowych przejawiająca się w otwartości na odmienne postawy, zachowania i sposoby wyrażania emocji.	
K_02 Studenta charakteryzuje gotowość do przewyższania etnocentryzmu i stereotypów kulturowych.		K_K01, K_K02
K_03 Studenta charakteryzuje gotowość do pracy w zespołach zróżnicowanych kulturowo.		K_K03

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	30			15									
45													

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład interaktywny z wykorzystaniem prezentacji Power Point, dyskusji grupowej i analizy przypadków. Ćwiczenia oparte są na analizie literatury, jak również wykorzystują formę warsztatową, która pozwala studentom zastosować zdobytą wiedzę i trenować umiejętności podczas specjalnie dobranych gier i symulacji. Podczas zajęć studenci m.in. mają okazję doświadczyć symulacji szoku kulturowego, zidentyfikować własne stereotypy i uprzedzenia kulturowe oraz ćwiczyć konstruktywne reagowanie na nieporozumienia wynikające z różnic międzykulturowych.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium zaliczeniowe
W01							X	X				X	
W02							X	X				X	X
W03								X				X	
U01		X						X				X	
U02		X					X						
U03								X					
K01		X					X	X					
K02		X					X	X					
K03		X					X	X					

Kryteria oceny	Zaliczenie ćwiczeń: zaliczone dwa kolokwia oraz aktywność podczas gier dydaktycznych (symulacji międzykulturowych) a także udział w dyskusji podczas ćwiczeń; dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności Egzamin – test jednokrotnego wyboru (ocena pozytywna = 60% + 1 pkt)
----------------	--

Uwagi	Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych jednolitych magisterskich Psychologia
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czym jest kultura? Koncepcje i źródła kultury. Emika a etyka. Implikacje psychologii międzykulturowej dla głównego nurtu psychologii. 2. Metodologia badań międzykulturowych – rodzaje badań, aspekty porównań, pomiar zmiennej. 3. Typologie kultur – wybrane modele (cz.I). Siedem wymiarów kultury wg F. Trompenaarsa i C. Hampdena-Turnera. 4. Typologie kultur – wybrane modele (cz. II). Wymiary kultury wg G. Hofstede. Znaczenie różnic kulturowych dla funkcjonowania organizacji. 5. Polska na wymiarach kulturowych. Wartości Polaków. Wychowanie w kulturze. Enkulturowanie i
---------	--

socjalizacja.

6. Stereotypy, uprzedzenia, etnocentryzm. Sposoby przezwycięzania uprzedzeń i dyskryminacji – aspekty praktyczne.
7. Różnice kulturowe w zachowaniach społecznych – procesy atrybucji, spostrzeganie społeczne, procesy grupowe.
8. Różnice kulturowe w zachowaniach społecznych – funkcjonowanie w bliskich relacjach i rozwiązywanie konfliktów.
9. Kultura a pojęcie ja i osobowość. Ja współzależne i Ja niezależne. Międzykulturowe badania osobowości.
10. Kultura a komunikacja werbalna i niewerbalna. Wpływ języka na procesy poznawcze. Główne różnice w zakresie kinezyki, proksemiki, haptyki.
11. Wpływ kultury na percepcję, ekspresję i subiektywne doświadczanie emocji.
12. Kultura a podstawowe procesy psychiczne – różnice w percepcji, poznaniu i świadomości.
13. Kultura a występowanie, diagnozowanie i leczenie zaburzeń psychicznych. Kulturowa koncepcja cierpienia.
14. Psychologiczne aspekty adaptacji kulturowej. Fazy szoku kulturowego. Psychologiczne aspekty uchodźstwa.
15. Rozwój kompetencji międzykulturowych. Stadia rozwoju wrażliwości kulturowej według Milтона Bennetta.

Ćwiczenia

1. Od etnocentryzmu do etnorelatywizmu - przezwycięzanie szoku kulturowego i rozwijanie międzykulturowej wrażliwości. Analiza studiów przypadków wybranych nieporozumień międzykulturowych.
2. Kultura a podstawowe procesy psychiczne – kulturowe różnice w zakresie procesów poznawczych.
3. Płeć w kulturze. Płeć biologiczna a płeć kulturowa. Stereotypy płci.
4. Kultura a komunikacja werbalna i niewerbalna. Hipoteza względności językowej Sapira-Whorfa. Psychologiczne konsekwencje dwujęzyczności. Różnice w komunikacji niewerbalnej wybranych kultur europejskich.
5. Kultura a emocje – główne różnice w antecendentach emocji i ocenie poznawczej.
6. Psychopatologia w kontekście kulturowym. Uniwersalne i specyficzne kulturowo zaburzenia psychiczne.
7. Wybrane zachowania w kontekście kulturowym - miłość, współpraca, rozwiązywanie konfliktów, sposoby dokonywania atrybucji.

Wykaz literatury podstawowej

1. Besta, T., Kosakowska-Berezecka, N. (2017). *Między grupami. Przewodnik po relacjach z ludźmi, którzy się od nas różnią*. Sopot: Smak Słowa. (s. 91-210).
2. Matsumoto, D., Juang, D (2007). *Psychologia międzykulturowa*. Gdańsk: GWP. (s. 15-167, 225-365, 413-515).
3. Price, W.F., Crapo, R.H. (2003). *Psychologia w badaniach międzykulturowych*. Gdańsk: GWP. (s. 37-41, 71-77, 155-173).
4. Trompenaars, F., Hampden-Turner, C. (2002). *Siedem wymiarów kultury. Znaczenie różnic kulturowych w działalności gospodarczej*. Kraków: Oficyna Ekonomiczna. (s. 35- 187).
5. Nisbet, R.E. (2015). *Geografia myślenia. Dlaczego ludzie Wschodu i Zachodu myślą inaczej?* Sopot: Smak Słowa. (s.37-104).

Wykaz literatury uzupełniającej

1. APA (2013/2018). *Kryteria diagnostyczne zaburzeń psychicznych DSM-5*. Wydanie polskie (red). Gałecki, P., Pilecki, M., Rymaszewska, J., Szulc, A., Sidorowicz, S., Wciórka, J. Kontekst kulturowy s. 907-920. Wrocław: EDRA Urban & Partner Sp. z o.o.
2. Bennett, M. (2004.) Becoming interculturally competent. W: J.S. Wurzel (red.) *Toward multiculturalism: A reader in multicultural education*. Newton, MA: Intercultural Resource Corporation. https://www.idrinstitute.org/wp-content/uploads/2018/02/becoming_ic_competent.pdf

3. Boski, P. (2007). *Kulturowe ramy zachowań społecznych*. Warszawa: PWN.
4. Gesteland, R.G. (2000). *Różnice kulturowe a zachowania w biznesie*. Warszawa: PWN
5. Hall, E.T. (1987). *Bezgłośny język*. Warszawa: PIW.
6. Hammer, M. (2012). The Intercultural Development Inventory: A new frontier in assessment and development of intercultural competence. W: M. Vande Berg, R.M. Paige, & K.H. Lou (red.), *Student Learning Abroad* (s. 115-136). Sterling, VA: Stylus Publishing.
7. Hofstede, G. (2007). *Kultury i organizacje*. Warszawa: PWE.
8. Liu, S., Volčič, Z., Gallois, C. (2001) *Introducing Intercultural Communication. Global Cultures and Contexts*. London: Sage.
9. Macrae, C.N., Stangor, Ch., Hewstone, M. (1999). *Stereotypy i uprzedzenia: Najnowsze ujęcie*, Gdańsk: GWP.
10. Nisbett, R.E., Masuda, T. (2003). *Culture and point of view*. Proceedings of the National Academy of Science 100(19), 11163-11170. DOI: 10.1073/pnas.1934527100

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	25
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu	19
Ogółem bilans czasu pracy		100
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4